

Pašnekesiai

JONAS KAIREVIČIUS
ADVOKATAS

Tęsinys. Pradžia Nr. 1(22), 2007 m.

Svaigus pavakarys. Mudu su Algiu kėbliname Laisvės alėja. Nemanyskite, kad mes matomės dažnai. Per visą savo profesinę praktiką tik vieną kitą kartą dalyvavome tame pačiame procese. Šiaip jau stojame skirtingose bylose ir turime dėmesingai ieškoti laiko, kad galėtume išeiti į Laisvės alėją kartu. Manau, kad viena iš didžiausių dovanų žmogui yra galimybė bendrauti ir nuoširdžiai pasišnekėti. Apsidairykime ir pamatysime, kad artimų ir malonių pašnekovų turime mažai. Aš turiu tokį pašnekovą...

Algis truputį suirzęs. Jis sako, kad atėjo žmogus ir vos įžengęs taria:

– Aš tik informacijos!

– Informacija – autobusų ar geležinkelio stotyje. Čia tu, žmogau, atėjai konsultacijos. O tai yra labai sunkus ir atsakingas darbas.

Žmogus dėl to nekaltas. Jis neskiria sąvokų. Beje, ir informacija kartais gali peraugti į konsultaciją. Bet šiek tiek užgauna menkinamas kreipinys...

Anais laikais juridinėse konsultacijose būdavo budintysis advokatas. Jis turėjo priimti ir konsultuoti visus, kurie atėjo ne pas kurį nors advokatą asmeniškai. Budėtojai būdavome visi pagal juridinės konsultacijos vedėjo sudarytą grafiką. Už konsultacijas paprastai pinigų neimdavome, nors formaliai galėjome imti. Mat advokato atlyginimo dydis buvo ribojamas, o mes nesunkiai uždirbdavome tiek, kad pasiektume leistino lygio lubas. Taigi nevertėjo, sakysim, dėl 50 kapeikų gaišti laiko ir pildyti buhalterinius dokumentus.

Klausimai budinčiajam advokatui tada buvo bene mažiau sudėtingi negu dabar. Gal dėl to, kad žmonės nevaldė turto arba tas turtas buvo labai menkutis. Dabar turiniai santykiai yra veik kebliausi. Pasidarė

sudėtingesni ir asmeniniai santykiai, nes atsivėrė valstybių sienos, žmonės išsibarstė po platųjį pasaulį.

Tada klestėjo buitiniai konfliktai. Išsijusę dirbo visuomeniniai, vadinamieji draugiškieji teismai. Antai didžiuliame bute gyvena penkios šeimos. Bendroje virtuvėje penkios šeimnininkės. Susipyko. Viena savo šeimai verdasi sriubos. Kita šeimnininkė į tą sriubą paslapčiomis šliopt ir įmeta mazgotę. Verda „mazgotienė“. Dar kita iš keršto jau kitu atveju sriubon įžers saują druskos. Skriauda padaryta. Ir, sakyčiau, nemaža skriauda. O kaip nustatyti kaltininkę? Vargsta milicija, vargsta draugiškieji teismai, vargstame ir mes, advokatai, nes nukentėjusieji reikalauja surašyti skundus, patarti, kaip užkirsti kelią piktavalei ar piktavaliui.

Budintysis advokatas turėjo priimti ir kartais visai įtartinos psichinės būsenos asmenis. Antai kartkartėmis ateidavo tvarkingai apsirengusi pusamžė moteriškė, kuri prisistatydavo esanti „British servis“ ir klausdavo, ar teisėtai valdžia neleidžia jai išvykti iš Lietuvos į Angliją. Ji sakėsi dainavusi Sofijos operoje. Kad tuo įtikintų, kartą taip garsiai užtraukė kažkokios melodijos refreną, kad visi pašokome nuo kėdžių. Atsakymo nelaukdavo. Per vieną kitą minutę išdėstydavo savo skriaudą ir pakildavo eiti. Išeinant reikėdavo jai tik pritariamai linktelėti ir tuo konsultacija būdavo baigta. O taip pat reikėjo tikėtis, kad po savaitės kitos ji vėl ateis ir viskas vyks lygiai kaip ir ši kartą. Kokiai „British servis“ (britų tarnybai ar kam nors kitam) ji priklausė, niekada nesiteiravome. Juk nesiimsi aiškintis su proto negalią turinčiu žmogumi. Tada galbūt įklimpsi į begalines kalbas.

Ateidavo kresnas vyriškis. Jis mokėjo tik rusiškai. Skundėsi, kad po patirtos

galvos traumos komisija nebeleidžia jam skraidyti karo naikintuvais. Jo taip pat reikėjo tik klausytis ir pritariamai linguoti galva. Pašnekėdavo žmogus, pašnekėdavo ir išeidavo.

Kartą juridinės konsultacijos vedėjas paklausė, ar negalėčiau nueiti į butą pas neįgalų asmenį, jam reikia teisinės pagalbos. Buvau visai dar jaunas. Kur nenuėisi? Žinoma, nueisiu.

Nebeprišimenu, kas man atidarė buto duris. Žmogus gulėjo lovoje. Išilgai lovos buvo pritvirtintas geležinis strypas, o prie to strypo pritvirtinta slanki rankena. Vyriškis į tą rankeną įsitvėręs šiek tiek galėjo atsistoti ar bent pajudėti. Paaiškėjo, kad jis didžiulio savivarčio MAZ vairuotojas. Prieš metus patyrė autoavariją, kurioje nepagydomai susižalojo stuburą, ir dabar gal visam gyvenimui prikaustytas prie lovos. Pasiteiravo apie galimą žalos sveikatai atlyginimą ir socialinę paramą.

– O kas jums rūpinasi, – paklausiau.

– Ateina slaugė.

– O žmona?

– Žmona mane metė. Ji gyvena su kitu štai aname kambaryje.

Pasižiūrėjau, kad kambarys, kuriame gulėjo neįgalusis, pereinamas. Toliau kitas kambarėlis, kuriame gyvena nelaimingojo žmona jau su kitu vyru. Gal net nesusituokę? Iš ten naktį gal girdisi meilės atodūsiai.

– Už ką žmogui šitokia kančia?

Bet čia istorijos iš konsultacinio darbo paraščių. Konsultuoti – reiškia prisiimti atsakomybę už konsultacijos padarinius. Mes čia neaptarsime konsultacijų svarbos, kai, pavyzdžiui, prašo advokatų išvadų į Lietuvos ūkį ketinančios investuoti užsienio bendrovės. Bet kiekvienam asmeniui, kad ir kokių jis rūpesčių ir kiek turto turėtų, jo bėda yra svarbi. O jis ateina prisiklausęs iš televizijų, prisiskaitęs vos ne iš bulvarinės spaudos visokių nuomonių ir nori, kad advokatas joms pritartų. Deja, advokatas turi ištrinti iš jo galvos visokį niekalą, paruošti klausytis ir paskui įdėti teisingas žinias. Nepamirškime, kad žmonės visokios žinias (įstatymus, konsultacijas ir kt.) perskaito pirmiausiai taip, kaip jiems naudinga, nesugeba ir nenori suprasti, kad įstatymų normos gali

būti aiškinamos įvairiai ir nebūtinai turi sutapti su žmogaus susikurtu modeliu. Tai įdėti į žmogaus galvą yra labai sunku. Taigi Algis sako, kad konsultacinis darbas yra nepaprastai sunkus ir negalvokime, kad pas advokatą ateiname tik informacijos, o advokatas atsivers žinyną, perskaitys kelias eilutes ir darbas bus baigtas.

Čia reikia abipusio – ir kliento, ir advokato – pasitikėjimo ir sąveikos: vienam, žinias teikiant ir aiškinant, o kitam, nuoširdžiai siekiant tai objektyviai suprasti.

Mums besišnekant, Laisvės alėja praėjo jauna pora, o jiems iš paskos atsilikusi tipeno kokių trejų ketverių metų mergaičiukė. Daili. Šviesiais plaukučiais. Turbūt mėlynomis akelėmis. Ir kad įsistebeilys į mane. Net atbulomis eidama vis žiūri ir žiūri. Net šiek tiek nepatogu pasidarė.

– Gal jos mamą konsultavai? Vaikai jaučia... – sako šypsodamasis Algis.

– Besarmatis tas Algis. Net juokauti šitaip nereikėtų...

Ir prisiminiau vieną klientę. Tai buvo vos ne prieš keturiasdešimt metų. Tą dieną juridinėje konsultacijoje budėjau. Ji kantariai laukė eilėje ir kažkodėl į mano mažą kambarėlį įėjo paskutinė. Jos rūpestis buvo meilė. Meilė vieno iš didžiausių Klaipėdos miesto restoranų oficiantui. Jis ją metė. Ji nesisakė, kad laukiasi kūdikio. Turbūt nesilaukė. Pati buvo labai daili. Šviesūs plaukeliai. Akelės mėlynos. Nors buvau labai jaunas, bet ir kartu gana orus. Ji mano klientė. Aš advokatas. O kas gali būti daugiau?

Ėmėme kalbėtis. Apie ką? Kad aš žinočiau? Turbūt apie skriaudą. Bet tai ne juridinė kategorija. Aš negalėjau nurodyti įstatymo, pagal kurį mylimasis privalėtų sugrįžti. Sėdėjome ir kalbėjomės, kol atėjusi valytoja koridoriuje ėmė tarškėti

kibirais. Klientė taip ir išėjo tarytum nieko nepaklaususi, o aš pasilikau tarytum nieko nepasakęs.

Bet... po kelių dienų klientė vėl atėjo. Atsinešė mylimojo nuotrauką. Rodė man ir klausė: „Argi jis jau toks gražus?“ (Ir sugalvok tu man tokį klausimą.) Kažką sumurmėjau. O ką čia galėjau pasakyti? Gal tik pasiūlyti su ta nuotrauka eiti pas būrėją...

Ir šitaip ji lankė mane keletą kartų. Neužgavau jos ir neišprašiau. Gal mane veikė jos naivus nuoširdumas, o gal...

– Tai rodo, kolega, koks sunkus ir pavojingas advokato darbas. Ir ne vienam tamstai. Kai kam baigiasi „blogiau“ – vedybomis.

Paplepėjome, pasijuokėme ir kiekvienas pasukome namų link.

(Tęsinys kitame numeryje)

SAVIVALDA

ASMENYS, ĮRAŠYTI Į LIETUVOS PRAKTIKUOJANČIŲ ADVOKATŲ SĄRAŠĄ

2012-10-25

Mažvydas Aliukonis, Lina Balčiūnė, Jevgenij Bogdanov, Albertas Buta, Martynas Dukša, Girius Ivoška, Agnė Jonaitytė, Vilma Juostė, Naina Lanzbergienė, Sergej Lapuchov, Andrejus Novikovas, Alma Ramanauskienė, Irena Sabaitienė, Rūta Stroputė, Žyginta Sviderskytė-Mikulskienė, Nikolaj Voinov, Marius Zabita, Daiva Zabukaitė.

2012-11-15

Vilius Malinauskas, Kristina Selli, Jūratė Radzevičienė, Vidmantas Žiemelis.

2012-12-13

Egidijus Baranauskas, Donatas Lengvinas, Laurynas Pakštaitis, Darius Pinkevičius, Petras Selilionis, Nėdas Valiulis, Jonas Zaronskis.

ASMENYS, IŠBRAUKTI IŠ PRAKTIKUOJANČIŲ ADVOKATŲ SĄRAŠO

2012-10-25

Kęstutis Gudžiūnas, Antanas Markūnas, Juozas Šeškevičius, Eugenijus Algirdas Švėgžda, Rytis Valūnas, Evelina Agota Vitkutė,

Ipolitas Nekrošius Aleksandras Zapkus

2012-11-15

Daurius Ašaka, Sergejus Korznikovas, Julijus Kucka, Stasys Mačiulaitis, Regina Ryliškienė.

2012-12-13

Artūras Paulauskas, Vilma Juostė.

ĮREGISTRUOTOS DARBO VIETOS

Advokato S. Lapuchovo kontora, Advokatės Irenos Sabaitienės kontora, Advokato Nikolajaus Voinovo kontora, Advokatų kontora Biguzas ir partneriai, Advokatų kontora Černius, Kabašinskas, Norkūnas,

Advokato A. Palijansko kontora, Advokato Gintaro Žičkaus kontora, Advokato Mindaugo Navicko ir partnerių kontora, Advokato Henriko Bersekersko kontora, Prano Vytauto Gineikos advokato kontora, Advokato Vaitiekiaus Novikevičiaus kontora, Advokatės Aušros Karmazininės kontora, Advokatės Nainos Lanzbergienės kontora, Advokato Jevgenijaus Bogdanovo kontora, Advokatės Kristinos Selli kontora, Advokatės J. Radzevičienės kontora, I. Botyrienės ir R. A. Kučinskaitės Vilniaus advokatų kontora, Advokato Virginijaus Bitės kontora ADJUTO, Advokatės Eglės Arlauskytės kontora, Advokato Nerijaus Jurčiukonio kontora, Advokatų kontora J. Asovskaja ir partneriai, Arvydo Aranausko advokatų kontora, Advokatų kontora Martinkus ir partneriai, Advokatės Rūtos Andriulevičiūtės kontora, Advokatų kontora Gulbinienė, Lazauskaitė, Sakavičius, Urbonavičius PROLAW, Advokatės Svetlanos Naidenko kontora, Advokato Dariaus Pinkevičiaus kontora, Advokatas Pakštaitis ir partneriai.

ASMENYS, ĮRAŠYTI Į ADVOKATŲ PADĖJĖJŲ SĄRAŠĄ

2012-11-15

Ernesta Čereškaitė, Vaida Dadurkaitė, Marija Dusajeva, Mantas Gudžiūnas, Justinas Jarusevičius, Irma Juškauskaitė, Valdemar Kačanovskij, Aušrinė Karanauskienė, Lidžita Kolosauskaitė, Arūnas Kontrimavičius, Nerijus Maknevičius, Deimantas Miliauskas, Julija Misiūnienė, Valentas Mitrauskas, Eglė Pabrėžienė, Edvinas Pocius, Gintarė Stonienė, Birutė Šepetauskaitė, Loretta Vaičaitė, Artūras Vaznys, Agnė Važgytė.

2012-12-13

Mindaugas Barkauskas, Irina Beleškienė, Renata Belovaitė, Rimantas Daujotas, Gražina Guzovska, Olegas Kakurinas, Reda Kiliokaitė, Evelina Lauciūtė, Odeta Maksvytytė, Marta Matiukevič, Edvinas Pakulis, Eduard Plešak, Greta Pozniakovaitė, Genovaitė Ročienė, Mingailė Šilkūnaitė.